

Προϋπολογισμός, Δαπάνες και Δημοσιονομική Πολιτική της Αμυνας

Το άρθρο αυτό έχει γραφεί στα πλαίσια της εκπόνησης του κειμένου 'Εθνική Ασφάλεια και Αμυνα 2014' του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών. Περιλαμβάνει τα τμήματα: Προϋπολογισμός, Αμυντικές Δαπάνες, Αμυντική Δημοσιονομική Πολιτική, Επισημάνσεις και Προτάσεις. Όλοι οι οικονομικοί αριθμοί που αφορούν κονδύλια εκφράζονται σε εκατομύρια €, εκτός αν αναφέρονται διαφορετικά.

Ο Προϋπολογισμός

Ο κρατικός προϋπολογισμός τού 2014 εγκρίθηκε με 153 ψήφους υπέρ και 142 κατά την 7η Δεκεμβρίου του 2013.

Στον πίνακα (1) φαίνονται οι πιστώσεις του 2014 κατά κρατικό φορέα καθώς και η ιστορία των απολογισμών των ετών 2011 έως και 2013.

Ονομασία	2014(Π)	2013 (Δ)	2012 (Α)	2011(Α)
ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	4	4	4	4
ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	141	149	153	176
ΔΜΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	50	97	59	60
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	3395	4015	3862	4192
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	322	344	296	334
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	3112	3889	3476	3603
ΥΓΕΙΑΣ	4383	7891	5560	5072
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	581	599	558	654
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	4587	4997	5371	6203
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	298	335	348	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	*84471	82261	139799	100905
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	6	7	5	5
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	506	723	829	1010
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ	70	72	98	91
ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	12239	15000	15158	17451
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	65	89	95	1074
ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ	562	891	860	
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΓΑΙΟΥ	296	326	326	312
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΗ	1742	1804	1889	1787
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	26	33	35	40

(Π)= Προϋπολογισθείσες, (Δ)=Διαμορφωθείσες, (Α) = Πληρωθείσες- *~ 95% των δαπανών του ΥΠΟΙΚ αφορούν Εξυπηρέτηση δημοσίας πίστωσης και Συμμετοχή δημοσίου σε μετοχικό κεφάλαιο εταιριών

Πίνακας 1: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΚΡΑΤΙΚΟ ΦΟΡΕΑ 2011-2014

Οι Αμυντικές Δαπάνες

Ο Ν. 4127/18.2.2013 ενέκρινε την επικαιροποίηση του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) 2013–2016. Ο πίνακας (2) δείχνει τα ανώτατα όρια δαπανών του Υπουργείου Εθνικής Αμυνας (ΥΠΕΘΑ), σύμφωνα με το ΜΠΔΣ.

	2013	2014	2015	2016
Τακτικός Προϋπολογισμός	2646	2373	2258	2218
Εξοπλιστικά Προγράμματα	750	583	750	647
Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων	16	12	12	12
Σύνολο	3412	2968	3020	2877

Πίνακας 2: ΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΜΥΝΑΣ ΤΟΥ ΜΠΔΣ 2013-2016

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εκτιμήσεις της Ελληνικής πλευράς, βασισμένες στις εοικειρωσιακές απαιτήσεις του ΥΠΕΘΑ, κατά τη διαπραγμάτευση του ΜΠΔΣ 2013-16 για την υλοποίηση των εξοπλιστικών προγραμμάτων του ΥΠΕΘΑ ανήρχοντο σε 1.100 Εκ€ το 2013, σε 800 Εκ€ το 2014, σε 900 Εκ€ το 2015 και σε 900 Εκ€ το 2016.

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται οι πιστώσεις κατά ειδικό φορέα του ΥΠΕΘΑ στον προϋπολογισμό του 2014 καθώς και η ιστορία των απολογισμών 2009-2013.

Ονομασία	2014(Π)	2013(Δ)	2012(Α)	2011(Α)	2010(Α)	2009(Α)
Κεντρική Υπηρεσία ΥΠ.ΕΘ.Α.	^α 625	^α 197	^α 48	^α 42	^α 50	^α 77
Γενικό Επιτελείο Εθν. Αμυνας	9	^ε 28	^ε 27	^ε 23	^ε 26	^ε 47
ΕΛ.ΔΥ.Κ.	7	8	8	8	11	14
Γενικό Επιτελείο Στρατού	1269	^β 1486	^β 1698	^β 1791	^β 2152	^β 2875
Γενικό Επιτελείο Ναυτικού	458	^γ 588	^γ 576	^γ 640	^γ 1027	^γ 1071
Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας	678	^δ 991	^δ 1064	^δ 1037	^δ 1192	^δ 2135
ΕΜΥ	6	6	6	8	8	10
Μ.Α.Ε.Δ.Υ.	20	22	11	14	21	40
ΕΥΠ	38	37	39	40	45	49
Ληξιπρόθεσμες οφειλές (Ν4093/12)	0	525	0	0	0	0
Γενικό Σύνολο	3110	3888	3477	3603	4532	6318
ΑΕΠ	182911	183049	193749	208532	222151	232081
Ποσοστό Αμυνας επί ΑΕΠ	1.70	2.12	1.79	1.73	2.04	2.73

(Π)= Προϋπολογισθείσες, (Δ)=Διαμορφωθείσες, (Α) = Πληρωθείσες
 Δαπάνες Εξυπηρέτησης Δημόσιας Πίστης: (α): 583, 176, 35, 29, 34, 58, (β): 109, 109, 95, 348, 842
 (γ): 112, 19, 73, 395, 304 (δ): 250, 242, 162, 240, 959 (ε) 5, 3, 1, 1, 12

Πίνακας 3: ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟ ΦΟΡΕΑ ΑΜΥΝΑΣ 2009-2014

Ο πίνακας (4) δείχνει τις πιστώσεις κατά μείζονα δαπάνη του ΥΠΕΘΑ για τον προϋπολογισμό του 2014 καθώς και την ιστορία των απολογισμών 2009-2013.

Ονομασία	2014(Π)	2013(Δ)	2012(Α)	2011(Α)	2010(Α)	2009(Α)
Αποδοχές και συντάξεις	1879	1900	2180	2293	2430	2739
Πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές	60	68	60	57	67	94
Καταναλωτικές και σύνθετες δαπάνες	556	884	771	834	936	1200
Μεταβιβαστικές πληρωμές	3	300	2	5	15	21
Δαπάνες ΝΑΤΟ	29	86	50	54	66	89
Εξυπηρέτηση Δημόσιας Πίστης	583	650	411	360	1018	2175
Γενικό Σύνολο	3110	3888	3475	3603	4531	6317

(Π)= Προϋπολογισθείσες, (Δ)=Διαμορφωθείσες, (Α) = Πληρωθείσες

Πίνακας 4: ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΜΕΙΖΟΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ 2009-2014

Στον πίνακα (5) φαίνονται οι Πληρωθείσες, Προϋπολογισθείσες και Διαμορφωθείσες δαπάνες, καθώς και τα αντίστοιχα ποσοστά επί του ετήσιου ΑΕΠ για τα έτη 2009-2014.

	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Πληρωθείσες Δαπάνες			3477	3603	4532	6318
% Επί ΑΕΠ			1.79	1.73	2.04	2.73
Προϋπολογισθείσες Δαπάνες	3110	3396	4155	4917	6142	6575
% Επί ΑΕΠ	1.70	1.86	2,14	2,36	2,76	2,83
Διαμορφωθείσες δαπάνες		3888	4241	4981	5806	6619
% Επί ΑΕΠ		2.12	2,19	2,39	2,61	2,85
ΑΕΠ	182911	183049	193749	208532	222151	232081

Πίνακας 5: ΠΛΗΡΩΘ/ΣΕΣ-ΠΡΟΥΠΟΛΟΓ/ΣΕΣ-ΔΙΑΜΟΡΦ/ΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΜΥΝΑΣ 2009-2014

Οι διαμορφωθείσες αμυντικές δαπάνες επιλεγμένων χωρών (ΝΑΤΟ, Ευρωπαϊκή Ένωση, Βαλκάνια, Παγκόσμια δύναμη κ.λπ.) για τα έτη 2009 έως και 2012 φαίνονται στον παρακάτω πίνακα (6).

Χώρα	09	10	11	12	ΜΟ	ΑΕΠ*	Χώρα	09	10	11	12	ΜΟ	ΑΕΠ*
Albania	2.1	1.6	1.5	1.5	1.7	13.1	Italy	1.8	1.8	1.7	1.7	1.8	2013.0
Belgium	1.2	1.1	1.1	1.1	1.1	483.7	Macedonia, FYR	1.7	1.4	1.3	1.4	1.5	9.6
Bulgaria	2.0	1.9	1.5	1.5	1.7	51.0	Netherlands	1.5	1.4	1.4	1.3	1.4	772.2
Cyprus	2.0	2.1	2.1	2.1	2.1	23.0	Portugal	2.1	2.1	2.0	1.8	2.0	212.5
Denmark	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	314.2	Russian Federation	4.7	4.3	4.1	4.5	4.4	2015.0
China	2.2	2.1	2.0	2.0	2.1	8358.0	Serbia	2.4	2.4	2.3	2.2	2.3	37.5
France	2.6	2.4	2.3	2.3	2.4	2613.0	Spain	1.2	1.1	0.9	0.9	1.0	1349.0
Germany	1.4	1.4	1.3	1.3	1.4	3400.0	Turkey	2.6	2.4	2.3	2.3	2.4	789.3
Greece	2.9	2.6	2.4	2.1	2.5	249.1	United Kingdom	2.7	2.6	2.5	2.5	2.6	2435.0
Israel	7.0	6.1	5.9	5.7	6.2	258.2	United States	4.8	4.8	4.7	4.4	4.7	15680.0

* ΑΕΠ 2012: Δισεκατομύρια \$

Πίνακας 6: ΑΜΥΝΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ 2009-2012

Η Αμυντική Δημοσιονομική Πολιτική

Στον προϋπολογισμό του 2014 έχουν προβλεφθεί οι πιστώσεις για τις δαπάνες:

- ✓ Αποδοχές προσωπικού, λαμβάνοντας υπόψη τη μη εφαρμογή της προβλεπόμενης περικοπής του ειδικού μισθολογίου του στρατιωτικού προσωπικού
- ✓ Περίθαλψη στρατιωτικού προσωπικού,
- ✓ Εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού,
- ✓ Συμμετοχή των ΕΔ σε διασυμμαχικές επιχειρήσεις και ειρηνευτικές αποστολές,
- ✓ Προμήθειες αμυντικού υλικού και καυσίμων και
- ✓ Υποχρεώσεις της υλοποίησης των προγραμμάτων εξοπλισμού.

Μετά την επικαιροποίηση του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) 2013–2016 εφαρμόζεται η στρατηγική της οικονομικής πολιτικής, η οποία

παράλληλα με την εδραίωση της δημοσιονομικής εξυγίανσης, προσαρμογής και πειθαρχίας, επικεντρώνεται στην επανεκκίνηση της πραγματικής οικονομίας. Δομικό συστατικό αυτής της προσπάθειας είναι η προώθηση μιας σειράς διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Οι κυριότερες μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες στον τομέα της Εθνικής Αμυνας για την περίοδο 2013 - 2014 είναι:

- ✓ Ολοκλήρωση οργανωτικών μεταβολών νέας δομής δυνάμεων και επιχειρησιακού σχεδιασμού.
- ✓ Αξιοποίηση εκτάσεων και ακινήτων από την κατάργηση στρατοπέδων, μετεγκατάσταση Σχηματισμών και Μονάδων.
- ✓ Επέκταση διπλογραφικού συστήματος μηχανογραφικής λογιστικής παρακολούθησης (στρατιωτικά νοσοκομεία).
- ✓ Καθιέρωση των συμφωνιών στο πλαίσιο προμηθειών και υπηρεσιών για τον συγκεντρωτικό προγραμματισμό σε βάθος χρόνου των αναγκών, την επιτάχυνση των διαγωνιστικών διαδικασιών και την επίτευξη καλύτερων και συμφερότερων τιμών για το Δημόσιο με ταυτόχρονη μείωση του διοικητικού κόστους διενέργειας συχνών, πολλαπλών και επαναλαμβανόμενων διαγωνισμών.
- ✓ Σύνταξη πρότυπων τευχών συμφωνιών πλαίσιο για άρση γραφειοκρατικών διατυπώσεων και επίσπευση χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης προμηθειών και υπηρεσιών.
- ✓ Σταδιακή προσαρμογή υπηρεσιών προμηθειών του ΥΠΕΘΑ στο νέο Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων του ΥΠΑΑΝ με απώτερο σκοπό τη διενέργεια συγκεντρωτικών ηλεκτρονικών διαγωνισμών για την προμηθειών αγαθών και υπηρεσιών προς επίτευξη οικονομιών κλίμακας και μείωση της δημοσιονομικής δαπάνης.
- ✓ Απεμπλοκή των Μονάδων από την άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων με ανάθεση αυτών σε εξωτερικούς φορείς, στα πλαίσια του υφιστάμενου νομικού πλαισίου.
- ✓ Αναδιάρθρωση των Οικονομικών υπηρεσιών του ΥΠΕΘΑ με στόχο τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου, την ενιαία διαχείριση-έλεγχο των οικονομικών του ΥΠΕΘΑ και την ενίσχυση στην πράξη της δυνατότητας άσκησης ουσιαστικής εποπτείας από το Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών.
- ✓ Κατάρτιση ενός ενοποιημένου προϋπολογισμού μηδενικής βάσης για το ΥΠΕΘΑ για τον εξ υπαρχής έλεγχο της αναγκαιότητας-σκοπιμότητας και ιεράρχησης όλων των αναγκών με στόχο τη βέλτιστη κατανομή των πιστώσεων του προϋπολογισμού προς υλοποίηση των δράσεων και των πολιτικών του ΥΠΕΘΑ στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων που τίθενται από τη στρατιωτική και πολιτική ηγεσία.
- ✓ Κάλυψη του μεγαλύτερου δυνατού εύρους αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων με ίδια μέσα, μέσω της αξιοποίησης στο έπακρον των στρατιωτικών εργοστασίων και του εξειδικευμένου προσωπικού σε τομείς όπως η συντήρηση οχημάτων, αρμάτων, οπλικών συστημάτων, η προμήθεια ειδών ένδυσης-υπόδησης, η παρασκευή φαρμάκων κ.λπ.

- ✓ Ενοποίηση των Ταμείων διαχείρισης της ακίνητης περιουσίας του ΥΠΕΘΑ (ΤΕΘΑ, ΤΕΣ, ΤΑΑ) με σκοπό τον καλύτερο συντονισμό και την αξιοποίηση αυτής.
- ✓ Αύξηση συμμετοχής της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας στις προμήθειες των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων, σύννομα πάντοτε με το κοινοτικό δίκαιο, γεγονός που θα έχει ευεργετικές επιπτώσεις στην εθνική οικονομία καθώς μειώνει τις εισαγωγές, αυξάνει την εγχώρια απασχόληση, δημιουργεί προστιθέμενη αξία και συμβάλλει τόσο στη μεταφορά όσο και στη διάχυση της τεχνολογίας και της τεχνογνωσίας.
- ✓ Εφαρμογή των πολιτικών μείωσης των δαπανών για καταβολή πρόσθετων παροχών και αποζημιώσεων καθώς και συμμετοχή σε αμειβόμενες επιτροπές και συμβούλια,
- ✓ Μείωση των καταναλωτικών και σύνθετων δαπανών με μείωση των δαπανών για:
 - μετακινήσεις προσωπικού για εκτέλεση υπηρεσίας στο εσωτερικό και στο εξωτερικό,
 - τηλεπικοινωνίες και ταχυδρομικά έξοδα,
 - ηλεκτρική ενέργεια, ύδρευση, θέρμανση
 - εξορθολογισμό της χρήσης και προμήθειας ανταλλακτικών, ειδών συντήρησης και λοιπού εξοπλισμού.

Οι Επισημάνσεις

Ήταν αναπόφευκτο ότι η βαθεία οικονομική κρίση θα είχε αντίκτυπο στην αμυντικές δαπάνες παράλληλα με τη χρόνια ύφεση στην ανάπτυξη, την κατακόρυφη αύξηση της ανεργίας και το βάρος του δημόσιου χρέους. Ωστόσο, όση είναι η ανάγκη μιας οικονομικής ανάκαμψης άλλη τόση είναι και η ανάγκη ανάκαμψης της επιχειρησιακής ικανότητας.

Είναι κοινώς αποδεκτό ότι χρειαζόμαστε ένοπλες δυνάμεις με πολλαπλές δυνατότητες έτοιμες να αντιμετωπίσουν τις απειλές και προκλήσεις ασφαλείας τόσο του παρόντος όσο και του μέλλοντος και να παρέξουν στην κυβέρνηση τις επιλογές που πρέπει να έχει για να ασκήσει την κατάλληλη εθνική εξωτερική πολιτική. Άμυνα δεν είναι μόνο απόκτηση νέων μέσων, είναι κατά κύριο λόγο σχεδιασμός, οργάνωση, εκπαίδευση, σωστή ιεράρχηση των προτεραιοτήτων, ηθικό του προσωπικού, αποτελεσματική ανάπτυξη, διατήρηση και υποστήριξη των στρατιωτικών δυνατοτήτων, μέσων και προσωπικού για την ικανοποίηση των εθνικών αναγκών και των διεθνών υποχρεώσεων.

Οι αμυντικές δαπάνες, τόσο στην ΕΕ και στο ΝΑΤΟ όσο, και περισσότερο, στη χώρα μας μειώνονται σημαντικά τα τελευταία χρόνια, λόγω της οικονομικής κρίσης και ύφεσης παρόλο ότι η επένδυση στην άμυνα στηρίζει τη σταθερότητα, την εμπιστοσύνη και τη ψυχολογία που χρειάζονται για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη.

Η οικονομική κρίση έχει χτυπήσει τις αμυντικές μας δαπάνες σκληρά. Η χώρα μας, όπως φαίνεται από τους ανωτέρω πίνακες, ήταν στην τετραετία 2009-2012:

- ✓ **Δεύτερη** στο ύψος των αμυντικών δαπανών των χωρών της ΕΕ (*Ηνωμένο Βασίλειο 2.6, Ελλάδα 2.5, Γαλλία 2.4 ...*)
- ✓ Τρίτη στο ύψος των αμυντικών δαπανών των χωρών της Συμμαχίας του ΝΑΤΟ (*ΗΠΑ 4.7, Ηνωμένο Βασίλειο 2.6, Ελλάδα 2.5, Γαλλία 2.4, Τουρκία 2.4 ...*)

- ✓ Πρώτη στο ύψος των αμυντικών δαπανών των Βαλκανικών χωρών (Ελλάς 2.5, , Τουρκία 2.4, Σερβία 2.3 ...)
- ✓ Τέταρτη στο ύψος των αμυντικών δαπανών των χωρών της Ανατολικής Μεσογείου (Ισραήλ 6.2, Λίβανος 4.1, Συρία 4. Ελλάδα 2.5, Τουρκία 2.4 ...)

Από την άλλη μεριά, αν λάβουμε υπόψη τις αμυντικές δαπάνες της χώρας μας στην τελευταία διετία 2013-2014 – όπως προϋπολογίζονται και διαμορφώνονται- και τις αντίστοιχες αμυντικές δαπάνες των άλλων χωρών – θεωρώντας το ρυθμό μεταβολής των την τετραετία 2009-2013, τότε η χώρα μας γίνεται:

- ✓ Τέταρτη στο ύψος των αμυντικών δαπανών των χωρών της ΕΕ (Ηνωμένο Βασίλειο 2.6, Γαλλία 2.4, Πολωνία 1.9, Ελλάδα 1.8 ...)
- ✓ Εβδομη στο ύψος των αμυντικών δαπανών των χωρών της Συμμαχίας του ΝΑΤΟ (ΗΠΑ 4.7, Ηνωμένο Βασίλειο 2.6, Γαλλία 2.4, Τουρκία 2.4, Κύπρος 2.1, Πολωνία 1.9., Ελλάδα 1.8 ...)
- ✓ Τρίτη στο ύψος των αμυντικών δαπανών των Βαλκανικών χωρών (Τουρκία 2.4, Σερβία 2.3, Ελλάδα 1.8 ...)
- ✓ Εκτη (και τελευταία) στο ύψος των αμυντικών δαπανών των χωρών της Ανατολικής Μεσογείου (Ισραήλ 6.2, Λίβανος 4.1, Συρία 4.5, Τουρκία 2.4, Κύπρος 2.1, Ελλάδα 1.8 ...).

Συγκρίνοντας τις προϋπολογισθείσες αμυντικές δαπάνες του έτους 2014 με τις διαμορφωθείσες του έτους 2013, όσον αφορά τις πιστώσεις για:

- ✓ Αποδοχές και συντάξεις . Εχουμε μηδαμινή μείωση 1%.
- ✓ Καταναλωτικές και σύνθετες δαπάνες (λειτουργικές δαπάνες). Εχουμε λίαν σημαντική μείωση 38%, και,
- ✓ Εξυπηρέτηση Δημόσιας Πίστης (εξοπλιστικά προγράμματα), βλέπουμε ότι έχουμε μια μείωση 10%.

Συγκρίνοντας τις προϋπολογισθείσες αμυντικές δαπάνες του έτους 2014 με το μέσο όρο των διαμορφωθείσών/πληρωθείσών των ετών 2009-2013, όσον αφορά τις πιστώσεις για:

- ✓ Αποδοχές και συντάξεις . Εχουμε μια σημαντική μείωση 19%
- ✓ Καταναλωτικές και σύνθετες δαπάνες (λειτουργικές δαπάνες). Εχουμε λίαν σημαντική μείωση 40%, και
- ✓ Εξυπηρέτηση Δημόσιας Πίστης (εξοπλιστικά προγράμματα), βλέπουμε ότι έχουμε μια σημαντική μείωση 37%.

Αναφερόμενος στον προϋπολογισμό του ΥΕΘΑ ο Υπουργός σημείωσε πως οι πιστώσεις του σε σχέση με το έτος 2009 είναι μειωμένες κατά 52,88%, με τις πιστώσεις για τις αποδοχές ωστόσο, να έχουν μειωθεί μόνο κατά 0,82% σε σχέση με τις αντίστοιχες του 2013 και ο αμυντικός προϋπολογισμός διαμορφώνεται στο 1,7% επί του ΑΕΠ, όταν ο μέσος όρος της προηγούμενης δεκαετίας ήταν 2,5% του ΑΕΠ. «*Αν τα καταφέρνουμε σήμερα με τον μισό προϋπολογισμό, τότε τι γινόταν στον ευρύτερο χώρο του υπουργείου Εθνικής Άμυνας στη δεκαετία που πέρασε*», παρατήρησε χαρακτηριστικά ο Δ. Αβραμόπουλος. **Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι οι μειώσεις των πιστώσεων των άλλων υπουργείων σε σχέση με εκείνες του έτους 2009 ήταν πολύ χαμηλότερες από εκείνες του ΥΠΕΘΑ: 31% έναντι 53%** (ενδεικτικά: Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης 24%, Εξωτερικών 34%, Υγείας 24%, Παιδείας 36%, Δικαιοσύνης 35%).

Οι Προτάσεις

Παρά τις μεγάλες περικοπές στις αμυντικές δαπάνες της χώρας, αυτές παραμένουν αρκετά επάνω από τους μέσους όρους του ΝΑΤΟ, της ΕΕ και των Βαλκανικών χωρών. Αυτό είναι αποτέλεσμα των ιδιαίτερων προβλημάτων εξωτερικής ασφάλειας που αντιμετωπίζει η χώρα μας σε σχέση με τους υπόλοιπους εταίρους της στην ΕΕ και στο ΝΑΤΟ. Ειδικότερα, η Τουρκία, παρά την κάποια βελτίωση στο κλίμα των διμερών σχέσεων τα τελευταία χρόνια, συνεχίζει να αποτελεί την κύρια και πιο άμεση εξωτερική απειλή για τα ελληνικά εθνικά συμφέροντα και κυριαρχικά δικαιώματα.

Ασφάλεια και οικονομική ανάπτυξη και ευημερία είναι αδιαίρετα. Οι επενδύσεις στην άμυνα και ασφάλεια, εξασφαλίζουν ένα περιβάλλον πολιτικής σταθερότητας, ενισχύουν και βελτιώνουν την ψυχολογία και το κλίμα της οικονομίας, αποτελούν βασική προϋπόθεση για κάθε ξένη και εγχώρια επένδυση και προστατεύουν τις υπάρχουσες υποδομές. Ετσι, είναι απαραίτητο η χώρα να επενδύσει στην άμυνα και ασφάλεια, μη φειδόμενη το κόστος (που εξάλλου θα επιστρέψει και με το παραπάνω μέσα απο την ανάπτυξη της οικονομίας) και το οποίο **δεν πρέπει να είναι κάτω από 2% του ΑΕΠ.**

Η Έξυπνη Άμυνα- μια νέα αμυντική προσέγγιση του ΝΑΤΟ- προάγει τη συνεργασία και ενθαρρύνει όλους τους φορείς άμυνας και ασφάλειας να συνεργαστούν στην ανάπτυξη, απόκτηση και υποστήριξη των απαιτούμενων επιχειρησιακών δυνατοτήτων. Αυτό γίνεται μέσα από την συνένωση(*pooling*) και την κατανομή(*sharing*) των δυνατοτήτων και των πόρων, την εξειδίκευση(*specialization*) της παραγωγής, την προτεραιοποιητοποίηση των ενεργειών και τον αποτελεσματικότερο συντονισμό των προσπαθειών. Η προσέγγιση αυτή πρέπει να χρησιμοποιηθεί πλατιά από τα υπουργεία Εθνικής Άμυνας (αλλά και Δημοσίας Τάξης/Προστασίας του Πολίτη και Ναυτιλίας/Αιγαίου).

Ο δείκτης της Ελληνικής Βιομηχανικής Επιστροφής (ΕΒΕ)¹ από τις υπηρεσίες του ΝΑΤΟ (πχ. NSPA-NAMSA) είναι κάτω από 0.5 την τελευταία πενταετία. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το 2011 η Ελλάδα τοποθέτησε στο συγκεκριμένο οργανισμό συμβάσεις αξίας ~36 MEUR ενώ η NSPA - NAMSA έδωσε στην Ελλάδα συμβάσεις αξίας ~4 MEUR, πράγμα που σημαίνει ότι η Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία, παίρνει πολύ λιγότερα από ότι η Ελλάδα δίνει στην NSPA, ενώ ο δείκτης άλλων χωρών για την ίδια περίοδο, όπως Ιταλίας, Τουρκίας και Βελγίου φθάνει στο ~7.3 , ~6.9 και ~1,3 αντίστοιχα. Ετσι πρέπει το ΥΕΘΑ, μέσω των εθνικών του αντιπροσώπων, να συντονίζει τα θέματα που αφορούν την ΒΕ, μέσω των διεθνών οργανισμών με στόχο την επίτευξη δείκτη ΕΒΕ πολύ μεγαλύτερου του ένα (>1).

Οι κλάδοι των ΕΔ πρέπει να μεγιστοποιήσουν την κάλυψη του μεγαλύτερου δυνατού εύρους αναγκών υποστήριξης των με ίδια μέσα και προσωπικό υποστήριξης.

Τα υπουργεία Εθνικής Άμυνας, Δημοσίας Τάξης/Προστασίας του Πολίτη και Ναυτιλίας/ Αιγαίου πρέπει να μεγιστοποιήσουν τη συμμετοχή της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας στις προμήθειες των ΕΔ και ΣΑ, συμβάλλοντας, έτσι, στη μείωση εισαγωγών, αύξηση εγχώριας απασχόλησης, δημιουργία προστιθέμενης αξίας και στη μεταφορά και διάχυση της τεχνολογίας και τεχνογνωσίας.

¹ Η βιομηχανική επιστροφή (ΒΕ) είναι ο λόγος της αξίας των συμβάσεων που η NSPA έχει κάνει με την Βιομηχανία μιας χώρας προς την αξία των αγορών και προμηθειών που η χώρα έχει κάνει μέσω της NSPA σε μια καθορισμένη περίοδο-συνήθως 1 έτος.

Ο αντικειμενικός σκοπός της πολιτικής των προμηθειών πρέπει να είναι η επίτευξη της καλύτερης τιμής τηρώντας τις τεχνικές και ποιοτικές προδιαγραφές καθώς και τα χρονοδιαγράμματα. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού χρειάζεται πιστή τήρηση των βασικών αρχών της μεγιστοποίησης: της συνένωσης (προφανώς εκεί όπου είναι εφικτό και δυνατό) των προμηθειών κοινών υλικών και υπηρεσιών (καλύτερη τιμή), του διεθνούς και εγχώριου ανταγωνισμού (καλύτερη τιμή και χρονοδιαγράμματα παράδοσης), ο δίκαιος ισολογισμός μεταξύ των προμηθευτών της αγοράς, η διαφάνεια και ευελιξία (σωστή ανάπτυξη της οικονομίας) καθώς και ο αυστηρός ποιοτικός έλεγχος (καλύτερη ποιότητα και αξιοπιστία). Η συνολική προσαρμογή των υπηρεσιών των προμηθειών των υπουργείων Αμυνας και Ασφάλειας στο νέο Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων του ΥΠΑΑΝ πρέπει να ολοκληρωθεί άμεσα μέσα στην προσεχή διετία επιτυγχάνοντας, έτσι, τους στόχους της συνένωσης των κοινών προμηθειών, της διαφάνειας και ευελιξίας, της ελαχιστοποίησης του κόστους των προκηρύξεων, της επίτευξης οικονομικών κλίμακας και της μείωσης της δημοσιονομικής δαπάνης.

Τα υπουργεία Εθνικής Αμυνας (αλλά και τα Δημοσίας Τάξης/Προστασίας του Πολίτη και Ναυτιλίας/ Αιγαίου) πρέπει να προχωρήσουν στην ανάπτυξη ενός Συστήματος Διακαλαδικής Επιμελητείας (Cooperative Logistics) των ΕΔ/ΣΑ για τη διαχείριση, απόκτηση, υποστήριξη, ανταλλαγή και διάθεση κοινών συστημάτων και εφοδιαστικών υλικών, αποθεμάτων, πλεονασμάτων και υπηρεσιών υποστήριξης κατά τη φιλοσοφία και τα πρότυπα της Υπηρεσίας Υποστήριξης του NATO (NSPA, NATO Logistics Stock Exchange). Είναι βέβαιο ότι το αποτέλεσμα θα είναι επίτευξη οικονομικών κλίμακας, μείωση της δημοσιονομικής δαπάνης και καλύτεροι χρόνοι υστέρησης προμηθειών.

Πηγές:

Υπουργείο Οικονομικών, <http://www.minfin.gr/portal/>

Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI), 2013 Yearbook: Armaments, Disarmament and International Security

*Αναστάσιος Μπασαράς
Σμχος ε.α. (ΜΗ), πρώην Ανώτερο Στέλεχος NATO*